

Dosarul nr.3r-151/23
2-22054969-01-3r-08062023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud.: L. Holevițaia)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: G. Mîra, I. Dutca, D. Băbălău)

DECIZIE

26 iulie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Mariana Pitic
Ion Malanciuc

examinând recursul depus de Satybaldiev Ruslan, reprezentat de avocatul Adam Alexandru,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Satybaldiev Ruslan împotriva Biroului migrație și azil, Direcția azil și integrare al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,

împotriva încheierii din 02 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Satybaldiev Ruslan, reprezentat de avocatul Adam Alexandru din motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul legal,

c o n s t a ț ă:

La 19 aprilie 2022, Satybaldiev Ruslan a depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ, împotriva Biroului migrație și azil, Direcția azil și integrare, solicitând anularea deciziei nr.224/22/DAI din 05 martie 2022, prin care i-a fost respins accesul la o nouă procedură de azil, cu obligarea pârâtului să-i ofere acces la o nouă procedură de azil.

Prin hotărârea din 30 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă acțiunea depusă de Satybaldiev Ruslan ca neîntemeiată.

La 28 decembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Satybaldiev Ruslan, prin intermediul reprezentantului său, avocatul Adam Alexandru, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe. Totodată, reprezentantul apelantului în textul cererii de apel a menționat că apelul motivat îl va prezenta ulterior după ce îi va fi notificată hotărârea integrală a primei instanțe.

Prin încheierea din 02 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Satybaldiev Ruslan, reprezentat de avocatul Adam Alexandru, din motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

La 22 mai 2023, Satybaldiev Ruslan, reprezentat de avocatul Adam Alexandru a depus recurs împotriva încheierii din 02 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii contestate, cu restituirea cauzei în instanța de apel pentru examinarea cererii de apel.

În susținerea recursului reprezentantul recurentului a invocat că soluția instanței de apel privind declararea apelului ca inadmisibil este eronată, deoarece la data de 27 martie 2023, prin intermediul oficiului poștal, a recepționat hotărârea integrală a primei instanțe și tot în aceeași zi (27 martie 2023) la poșta electronică a Curții de Apel Chișinău a depus apelul motivat, semnat cu semnătură electronică avansată, dovada recepționării fiind confirmată de către instanța de apel.

Avocatul Adam Alexandru consideră că prin declararea apelului ca inadmisibil, instanța de apel a încălcat dreptul recurentului/apelant Satybaldiev Ruslan la un proces echitabil garantat de art.6§1 CEDO.

Conform art.241 alin.(1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Potrivit art.242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 02 mai 2023.

Din materialele cauzei rezultă că, la 05 mai 2023, la adresa electronică a reprezentantului recurentului Satybaldiev Ruslan, avocatul Adam Alexandru a fost notificată copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2023, fapt ce se confirmă prin scrisoarea anexată la actele cauzei (f.d.70).

Astfel, recursul lui Satybaldiev Ruslan, reprezentat de avocatul Adam Alexandru, din 22 mai 2023 a fost depus în termenul prevăzut la art.242 din Codul administrativ.

La 08 iunie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Biroului migrație și azil copia recursului depus de Satybaldiev Ruslan, reprezentat de avocatul Adam Alexandru, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței, însă intimatul nu și-a valorificat acest drept procedural și nu a depus referință (f.d.87-88).

Conform art.243 alin.(2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

În speță, completul de judecată a decis examinarea cererii de recurs în lipsa participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

Studiind actele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a anula încheierea instanței de apel, cu restituirea cauzei în instanța de apel.

Conform art.243 alin.(1) lit.c) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere.

Articolul 21 alin.(1) din Codul administrativ stipulează că, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

În corespundere cu prevederile art.194 alin.(1) din Codul administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a

recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

Din actele cauzei rezultă că la 30 noiembrie 2022, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a emis hotărâre, prin care a respins acțiunea depusă de Satybaldiev Ruslan ca neîntemeiată (f.d.39).

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 28 decembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, reprezentantul lui Satybaldiev Ruslan, avocatul Adam Alexandru, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe. Totodată, în textul cererii de apel reprezentantul apelantului a menționat că apelul motivat îl va prezenta ulterior după ce îi va fi notificată hotărârea integrală a primei instanțe (f.d.59-60).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 02 mai 2023, în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, a declarat inadmisibil apelul depus de Satybaldiev Ruslan, reprezentat de avocatul Adam Alexandru, din motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

Instanța de apel a motivat soluția prin faptul că, hotărârea integrală a primei instanțe a fost notificată reprezentantului apelantului Satybaldiev Ruslan, avocatul Adam Alexandru, la data de 27 martie 2023, prin intermediul oficiului poștal, fapt ce se confirmă prin avizul poștal anexat la actele cauzei, cu toate acestea, însă, ultimul nu s-a conformat prevederilor legale prevăzute la art.232 alin.(2) din Codul administrativ și nu a prezentat motivarea apelului, drept consecință survenind declararea apelului ca inadmisibil.

Analizând circumstanțele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră pripită soluția Curții de Apel Chișinău de declarare a apelului lui Satybaldiev Ruslan, reprezentat avocatul Adam Alexandru, ca inadmisibil, fără a elucida toate circumstanțele importante ale cauzei, din motivele ce succed.

Conform art.231 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile judecătoriale adoptate în contenciosul administrativ pot fi contestate cu apel.

În conformitate cu art.232 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Totodată, potrivit art.72 alin.(2) și (3) din Codul administrativ, petiția poate fi: a) depusă în scris la autoritatea publică ori expediată prin poștă sau fax; b) transmisă în formă electronică; c) depusă verbal, fiind consemnată într-un proces-verbal. Dacă se transmite în formă electronică, petiția trebuie să corespundă cerințelor legale stabilite pentru un document electronic.

La acest capitol, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, regula privind modul de depunere a petiției în formă electronică se aplică corespunzător și situației când cererea de chemare în judecată, apel sau recurs, este transmisă în formă electronică.

La caz, sunt incidente și prevederile art.40 alin.(1), (2) și (8) din Legea nr.124 din 19 mai 2022 (în vigoare din 10.12.2022) privind identificarea electronică și serviciile de încredere, care statuează că, documentul electronic semnat cu semnătură electronică calificată este asimilat, după efectele acestuia, cu documentul similar pe suport de hârtie, semnat cu semnătură olografă. Documentul electronic semnat cu alt tip de semnătură electronică decât cea calificată este asimilat, după efectele sale, cu documentul similar pe suport de hârtie, semnat cu semnătură olografă, doar în cazurile stabilite expres de actele normative sau de acordul părților privind aplicarea semnăturilor sau sigiliilor electronice, cu respectarea condițiilor stipulate la art.43 alin.(1). Documentul electronic este echivalat, după valoarea probantă a acestuia, cu probele scrise sau mijloacele materiale de probă și nu poate fi respins în calitate de probă doar pentru motivul că are formă electronică.

Potrivit art.42 din Legea nr.124/2022, documentul electronic trebuie să corespundă următoarelor cerințe principale: a) să fie creat, prelucrat, expedit, recepționat, păstrat, modificat și/sau nimicit cu ajutorul mijloacelor software și/sau hardware; b) să conțină, pentru confirmarea autenticității acestuia, una sau mai multe semnături electronice sau sigilii electronice care corespund condițiilor și cerințelor stabilite de prezenta lege; c) să fie creat și utilizat prin metode și într-o formă ce ar permite identificarea semnatarului sau creatorului sigiliului electronic; d) să fie afișat într-o formă perceptibilă; e) să permită utilizarea repetată a acestuia.

Conform art.43 alin.(1) și (2) din Legea nr.124/2022, documentul electronic trebuie să corespundă următoarelor cerințe principale: a) să fie creat, prelucrat, expedit, recepționat, păstrat, modificat și/sau nimicit cu ajutorul mijloacelor software și/sau hardware; b) să conțină, pentru confirmarea autenticității acestuia, una sau mai multe semnături electronice sau sigilii electronice care corespund condițiilor și cerințelor stabilite de prezenta lege; c) să fie creat și utilizat prin metode și într-o formă ce ar permite identificarea semnatarului sau creatorului sigiliului electronic; d) să fie afișat într-o formă perceptibilă; e) să permită utilizarea repetată a acestuia.

Astfel, în speță, depunerea cererii de apel prin e-mail, în format electronic, poate fi apreciată drept îndeplinire a actului de procedură doar în cazul în care aceasta nu contravine regimului juridic al documentelor electronice și cerințelor față de valabilitatea acestora.

După cum rezultă din materialele cauzei, la 27 martie 2023, reprezentantul recurentului-apelant Satybaldiev Ruslan, avocatul Adam Alexandru a recepționat copia hotărârii integrale a primei instanțe, fapt ce se confirmă prin avizul poștal de recepție anexat la dosar și recunoscut de către avocatul Adam Alexandru în cererea de recurs (f.d.57).

Completul de judecată remarcă că, la cererea de recurs avocatul Adam Alexandru a atașat copia scrisorii electronice, din care rezultă că la data de 27 martie 2023, ora 13:01, el a depus la poșta electronică a Curții de Apel Chișinău: cac@justice.md, apelul motivat împotriva hotărârii primei instanțe, semnat cu semnătură electronică avansată.

Totodată, reprezentantul recurentului a anexat la recurs și copia scrisorii electronice potrivit căreia la aceeași dată - 27 martie 2023, ora 13:22, Curtea de Apel Chișinău a confirmat recepționarea și înregistrarea apelului motivat, mesaj redirecționat la poșta electronică a avocatului Adam Alexandru: XXXXXX (f.d.74-81).

Ține de menționat că, la actele cauzei nu se regăsește apelul motivat depus de avocatul Adam Alexandru, în interesele recurentului-apelant Satybaldiev Ruslan, și nici informația nominalizată supra.

Însă, pentru a elucida aspectele invocate de către reprezentantul recurentului Satybaldiev Ruslan, și pentru a nu aduce atingere nejustificată dreptului acestuia de acces la instanță de judecată protejat atât de legislația națională în vigoare, cât și de art.6§1 CEDO, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a admite recursul, de a anula încheierea contestată și de a adopta o încheiere nouă de restituire a cauzei în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel.

Adoptarea soluției în sensul dat se impune, având în vedere necesitatea verificării de către instanța de apel a circumstanțelor menționate de recurentul Satybaldiev Ruslan în cererea de recurs, și anume, dacă cererea de apel motivată într-adevăr a fost depusă de către reprezentantul său împuternicit avocatul Adam Alexandru, la data de 27 martie 2023, ora 13:01, la poșta electronică a Curții de Apel Chișinău: cac@justice.md și recepționată și înregistrată de către ultima în aceeași zi - 27 martie 2023, ora 13:22.

În conformitate cu prevederile art.243 alin.(1) lit.c) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Satybaldiev Ruslan, reprezentat avocatul Adam Alexandru.

Se anulează încheierea din 02 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Satybaldiev Ruslan împotriva Biroului migrație și azil, Direcția azil și integrare al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău, la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Mariana Pitic

Ion Malanciuc